

DANMARKS STATISTIK
STATISTISKE MEDDELELSER
FJERDE RÆKKE ELLEVTE BIND
OTTENDE HÆFTE
COMMUNICATIONS STATISTIQUES 4me SÉRIE TOME II 8me LIVRAISON

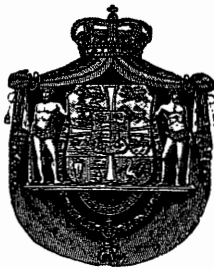
STATSKONTROLERED E PRODUKTIONER 1901

(SPIRITUS, ØL, SUKKER OG MARGARINE)

PRODUCTIONS CONTRÔLÉES 1901

(ALCOOL, BIERRE, SUCRE ET BEURRE ARTIFICIEL)

UDGIVET AF STATENS STATISTISKE BUREAU
PUBLIÉ PAR LE BUREAU DE STATISTIQUE DE L'ÉTAT

KØBENHAVN
BIANCO LUNOS BOGTRYKKERI

1902

Indholdsfortegnelse.

Indledning:	
I. Spiritus og Gær	5
II. Øl	8
III. Roesukker	13
IV. Margarine og Oleomargarin	16

Tabeller:

1 a. Produktion af Spiritus og Gær i Aaret 1901 i indenlandske Brænderier samt den deraf erlagte Afgift	18
1 b. Anvendt Materiale i indenlandske Brænderier i Aaret 1901	18
2. Produktion af skattepligtigt Øl 1901	20
3. Produktion af skattefrit Øl $\frac{1}{6}$ 1900— $\frac{31}{5}$ 1901	20
4. Produktion af indenlandsk Roesukker 1901	22
5. Produktion af indenlandsk Margarine og af indenlandsk Oleomargarin $\frac{1}{4}$ 1901— $\frac{31}{3}$ 1902	23

Table des matières.

Introduction:	
I. Alcool et levure.	
II. Biere.	
III. Sucre de betteraves.	
IV. Beurre artificiel et huile margarique.	

Tableaux:

1 a. Production d'alcool et de levure dans les distilleries du Danemark 1901 ainsi que le droit perçu.	
1 b. Matières des distilleries 1901.	
2. Production de biere contribuable 1901.	
3. Production de biere exempte d'impôt $\frac{1}{6}$ 1900— $\frac{31}{5}$ 1901.	
4. Production de sucre de betteraves indigène 1901.	
5. Production de beurre artificiel et d'huile margarique indigènes $\frac{1}{4}$ 1901— $\frac{31}{3}$ 1902.	

Statens Statistiske Bureau i Juni 1902.

V. Falbe Hansen.

Indledning.

Introduction.

I. Spiritus og Gær.

Alcool et levure.

I Aaret 1901 produceredes der her i Landet i alt 17,394918 Potter 100% Spiritus = 36,698139 Potter 8°. Tilvirkningen skete i 45 Brænderier, hvoraf 41 Dampbrænderier. Afgiften til Statskassen var 3,131085 Kr., af hvilke dog ca. 11400 Kr. kunne anslaas at være tilbagebetalte for et udført Spirituskvantum, stort 133500 Potter à 8°.

Produktionens Fordeling mellem By og Land i Femaaret 1888—92 gsnrl. og i de følgende Aar enkeltvis samt den erlagte Afgift vil fremgaa af følgende Tabel:

Tabel 1. Produktion af Spiritus.

Production d'alcool.

	København Copenhague		Købstæder og Handelspl. villes de prov. et places		Land- distrikter communes rurales		Hele Landet Danemark		Samlet Afgift <i>droit perçu</i>
	Antal Brænderier distilleries	Tilvirket 8° Spiritus produit en alcool à 0,474	Antal Brænderier distilleries	Tilvirket 8° Spiritus produit en alcool à 0,474	Antal Brænderier distilleries	Tilvirket 8° Spiritus produit en alcool à 0,474	Antal Brænderier distilleries	Tilvirket 8° Spiritus produit en alcool à 0,474	
	Mill. Pt.		Mill. Pt.		Mill. Pt.		Mill. Pt.	Mill. Kr.	
1888-92 ¹⁾ gsnrl.	33	9,34	67	22,03	7	0,74	107	32,11	2,69
1893.	25	10,36	53	24,78	5	0,74	83	35,88	3,06
1894.	25	10,39	53	23,31	6	0,77	84	34,47	2,94
1895.	25	10,42	53	23,90	6	0,77	84	35,09	2,99
1896.	25	10,26	53	25,74	7	0,95	85	36,95	3,15
1897.	22	9,93	52	24,79	7	0,87	81	35,59	3,04
1898.	21	10,08	49	24,02	5	0,77	75	34,87	2,97
1899.	16	9,62	43	26,64	5	0,95	64	37,21	3,17
1900.	11	9,17	36	25,18	5	0,83	52	35,18	3,00
1901.	10	9,51	32	26,65	3	0,54	45	36,70	3,13

¹⁾ Produktionstallene for disse Aar ere for en Del kalkulerede som Følge af den da endnu delvis gældende Karrums-Beskatning (jfr. L. om Beskatning af Brændevisbrænding af 1/4 1887).

Det fremgaar af omstaaende Tabel, at den tidligere paaviste Koncentrering af Brænde vinsproduktionen i færre Brænderier yderligere er fortsat fra 1900 til 1901, hvor Brænderiernes Antal er gaaet ned fra 52 til 45, en Nedgang, der har fundet Sted saavel i København og Provinsbyerne som paa Landet. I 1870 var Brænderiernes Antal 317, 1880: 219, 1890: 113 og i 1901 kun 45 eller ca. $\frac{1}{7}$ af Antallet i 1870.

Det producerede Kvantum udgjorde i 1901: 36,70 Mill. Potter, hvilket er 1,52 Mill. Potter mere end i det foregaaende Aar, men lidt mindre end i 1899; af de i Tabellen foran anførte enkelte Aar har kun 1896 og 1899 en større Produktionsmængde end det sidst forløbne Aar. — For hele Landet var i 1901 den gennemsnitlige Produktion pr. Brænderi 0,82 Mill. Potter; saavel den større Produktion i 1901 som det mindre Antal Brænderier maa selvfølgelig bevirke, at Produktionsmængden pr. Brænderi blev en Del større i det sidste Aar end i 1900 (0,68 Mill. Potter). I 1870 fremstilledes der gsntl. i hvert Brænderi kun 0,10 Mill. Potter. Produktionsmængden pr. Brænderi var i 1901 størst i København (0,95 Mill. Potter), derefter i Købstæderne (0,83) og mindst paa Landet (0,18); de tilsvarende Tal for 1900 vare 0,83, 0,70 og 0,17 Mill. Potter.

Tabellen viser endvidere, at den til Statskassen erlagte Afgift i 1901 udgjorde 3,13 Mill. Kr.; da Skattesatsen har været uforandret, bliver Statskassens Indtægt af Brænde vinsafgiften ogsaa noget større end i foregaaende Aar, undtagen for Aarene 1896 og 1899. Imidlertid finder der, som ovenfor omtalt, en Tilbagebetaling af den erlagte Afgift Sted, naar Varen føres ud af Toldterritoriet. En Beregning af Tilbagebetalingen paa Grundlag af det Udførselskvantum, som Toldvæsenet i sine Udførselslister har opgivet som indenlandsk Spirit under Pos. 36, giver følgende Data (Tabel 2), af hvilke det fremgaar, at sidste Aars Udførsel var en Del mindre end de foregaaende Aars, og overhovedet den mindste i hele det betragtede Tidsrum:

Tabel 2. Udførsel af indenlandsk Spiritus paa Fustager under Toldlovens Pos. 36.

Exportation d'alcool indigène en fûts (pos. 36 de la loi).

	Kvantum <i>quantité</i> Potter 8 ^o	Beregnet Afgiftsgodtgørelse <i>restitution de droit</i> Kr.
1893	199920	17275
1894	195560	16898
1895	218096	18846
1896	173632	15003
1897	308392	26600
1898	449000	38800
1899	182500	15800
1900	251800	21500
1901	133500	11400

Af Gær produceredes i Aaret 1901 (i Dampbrænderier) 3,569500 Pund, omtrent samme Kvantum som i 1900, hvor det androg 3,520300 Pund; i 1899 udgjorde Produktionen 3,470300 Pund, i 1898: 3,407500 og i 1893—97 gsnlt. 3,796440 Pund.

Til Fremstilling af Spiritus og Gær er benyttet:

Tabel 3. Anvendt Materiale ved Produktionen af Spiritus og Gær.

Matières employées à la production d'alcool et de levure.

	Majs <i>maïs</i> Mill. Pd.	Andre Kornsorter <i>autres céréales</i> Mill. Pd.	Kartofler <i>pommes de terre</i> Mill. Pd.	Sukkerroer <i>betteraves à sucre</i> Mill. Pd.	Melasse <i>mélasse</i> Mill. Pd.	Ølbærme <i>lie de bière</i> Tdr.
1893	57,79	45,14	15,71	»	»	11784
1894	56,22	45,29	9,38	»	»	11672
1895	54,72	48,16	11,96	»	1,56	10958
1896	60,25	42,34	12,38	»	6,04	10793
1897	62,07	39,43	10,71	»	2,85	10937
1898	64,52	37,96	3,64	0,08	1,15	11070
1899	70,47	39,63	0,97	0,13	»	10543
1900	62,75	38,59	13,98	»	»	10134
1901	65,18	38,59	17,24	»	»	9025

Den forøgede Produktionsmængde i 1901 i Sammenligning med det foregaaende Aars har givet sig Udslag i Forøgelse i Anvendelsen af Majs og navnlig Kartofler som Raastof, hvorimod Forbruget af

andre Kornsorter var ens i de to sidste Aar. Medens Anvendelsen af Kartoffler som Raastof var gaaet stærkt tilbage i 1898 og 1899, i hvilke Aar Kartoffelavlens ogsaa gav et tarveligt Høst-udbytte, er man atter i de to sidste Aar, med det større indavlede Kvantum, gaaet over til en stærkere Benyttelse deraf, saaledes at Aaret 1901 fremviser det størst anvendte Kvantum Kartoffler i hele den behandlede Aarrække. Anvendelsen af Sukkerroer og Melasse har i de senere Aar været helt ophørt, ligesom der ogsaa i disse har været Nedgang i Anvendelsen af Ølbærme, saaledes at det heraf anvendte Kvantum i 1901 er det mindste i den her betragtede Periode.

Ved en Beregning af Spiritusforbruget — til umiddelbart personligt saavel som til industrielt Forbrug m. v. — maa man gaa ud fra Produktionen (altsaa bortset fra eventuelle Oplag) og hertil lægge det Kvantum, der er indgaaet til Forbrug fra Udlandet (α: det fortoldede Kvantum af fremmed Spiritus med Fradrag af de mod Godtgørelse genudførte fremmede Varer); paa den anden Side maa naturligvis det udførte Kvantum fradrages. Det til Forbrug indførte Spiritus androg i 1899: 1,131000, i 1900: 1,127000 og i 1901: 1,119000 Potter. Tallene for Forbrug af Spiritus (8°) blive herefter 38,16¹⁾ Mill. Potter i 1899, 36,05 i 1900 og 37,68 i 1901.

II. ØL.

Bierre.

I Aaret 1901 fandtes der her i Landet 43 Bryggerier, der tilvirkede skattepligtigt Øl. Produktionen udgjorde 796672 Tønder. Af Bryggerierne vare 4 i København²⁾, 38 i Købstæder

¹⁾ Det Kvantum fortoldet Raasprit, der er indført alene for at renses ved danske Spritfabrikker, er i denne og forrige Aars Publikation — modsat tidligere — udskilt fra Mængden af de fortoldede Spirituosa, der indføres til Forbrug her i Landet, hvilket maa have for Øje ved Sammenligning med tidligere Aar.

²⁾ Ifølge Lov 3. April 1900 ere forskellige Dele af Københavns Nabokommuner, hvoriblandt Valby, fra 1. Januar 1901 bleve indlemmede i Københavns Kommune. Dette er Grunden til, at Antallet af Bryggerier i Øernes Landdistrikter er gaaet ned fra 4 i 1900 til 1 i 1901, idet bl. a. de store Bryggerier i Valby (Gl. og Ny Carlsberg) nu ere medtagne under København.

og Handelspladser, 1 i Øernes Landdistrikter. De 4 Bryggerier i København havde i 1901 en Produktion af 393305 Tdr., medens der paa Købstædernes og Landdistrikternes 39 Bryggerier falder 403367 Tdr. Den gennemsnitlige Produktion i samtlige Landets 43 Bryggerier var i 1901 ca. 18500 Tdr. mod ca. 16800 Tdr. i 45 Bryggerier i 1900 og 12700 Tdr. i 43 Bryggerier i 1892. I 1901 var den gsntl. Produktion i Københavns Bryggerier 98300, i Købstædernes og Landdistrikternes kun ca. 10300 Tdr. Naar i nedenstaaende Tabel Tallet for Produktionen af Øl er forskelligt fra de tilsvarende Tal for det indenlandske Forbrug, skyldes dette, dels at der fremkommer en Del Svind ved Eftergæringen, ved Uheld under Lagringen osv., dels Udførselen til Udlandet. Denne udgjorde i 1901: 18520 Tdr.; det afgiftsberigtigede Forbrug i Indlandet androg i 1901: 704353 Tdr., og Afgiften herfor (jfr. Lov 11. Maj 1897) beløb sig til 6,238096 Kr. Til Sammenligning med de foregaaende Aar anføres nedenstaaende Tabel:

Tabel 4. Produktion af skattepligtigt Øl.
Production de la biere contribuable.

	Antal Bryggerier <i>brasseries</i>	Tilvirket Øl i <i>bierre</i>	Forbrug i Indlandet <i>consummat. indigène</i>	Betalt Afgift <i>droit perçu</i>	Udførsel til Ud- landet uden Af- giftserlæggelse <i>exportation sans droit payé</i>
		Tdr.	Tdr.	Mill. Kr.	Tdr.
1892	43	547879	495032	3,46	16298
1893	42	552473	518716	3,63	15660
1894	40	587420	542584	3,80	14619
1895	39	613279	553586	3,87	12895
1896	41	675506	605081	4,24	13708
1897	45	710392	644176	5,39	14529
1898	43	729708	668624	5,93	14558
1899	42	774195	698196	6,19	16180
1900	45	756833	703217	6,23	17231
1901	43	796672	704353	6,24	18520

I de Aar, Ølskatloven har været i Kraft, er, som det fremgaar af Tabellen, Produktionen af skattepligtigt Øl stegen med ca. 45 pCt., det indenlandske Forbrug med ca. 42 pCt. Forbruget er uafbrudt forøget fra Aar til Aar; størst var Tilvæksten fra

1895 til 1896 med ca. 51500 Tdr., mindst fra 1900 til 1901 med ca. 1000 Tdr.; den gennemsnitlige aarlige Tilvækst i hele Perioden var ca. 23300 Tdr. Ogsaa i det producerede Kvantum har der været Fremgang fra Aar til Aar undtagen fra 1899 til 1900, da der var en mindre Nedgang, som dog er mere end opvejet ved Forøgelsen fra 1900 til 1901, hvilket sidste Aar udviser det størst producerede Kvantum i de Aar, hvor statistiske Oplysninger om Ølproduktionen foreligge. — Da Skattebeløbet retter sig efter det forbrugte Kvantum, var Skattens samlede Provenu lidt større i 1901 end i 1900. Naar Afgiften er stegen endnu stærkere end Forbruget (fra 1892 med ca. 80 pCt.), hidrører dette fra, at Skatten fra 1. Maj 1897 forhøjedes fra 7 til 9 Kr. pr. Td. (dog med mindre Afgiftsbeløb for de af hvert Bryggeri producerede første 6000 Tdr.). Udførselen til Udlandet frembyder ikke store Svingninger fra Aar til Aar, og den er som Helhed ikke betydelig.

— I Aaret 1. Juni 1900 til 31. Maj 1901 fandtes der her i Landet 376 Bryggerier, der producerede skattefrit Øl, deraf 8 i København, 168 i Købstæder og Handelspladser og 200 i Landdistrikter. De producerede i alt 1,107802 Tdr. En Sammenligning med de foregaaende Aar giver følgende Resultat:

Tabel 5. Produktion af skattefrit Øl.

Production de la biere exempte d'impôt.

	Antal Bryggerier <i>brasseries</i>	Tilvirket Øl <i>bierre</i> Tdr.	Forbrug i Indlandet <i>consommat. indigène</i> Tdr.
18 ⁹¹ / ₉₂	306	891974	884478
18 ⁹² / ₉₃	310	918533	910903
18 ⁹³ / ₉₄	326	941536	932894
18 ⁹⁴ / ₉₅	331	952751	948100
18 ⁹⁵ / ₉₆	343	990524	983771
18 ⁹⁶ / ₉₇	359	1,032302	1,024536
18 ⁹⁷ / ₉₈	373	1,040578	1,032619
18 ⁹⁸ / ₉₉	381	1,116997	1,109350
18 ⁹⁹ / ₁₉₀₀	382	1,126618	1,119381
19 ⁰⁰ / ₀₁	376	1,107802	1,101994

Det fremgaar af Tabellen, at Antallet af Bryggerier, som i de tidligere Aar var i stadig Tilvækst, i det sidste Aar er gaaet noget ned, fra 382 til 376, ligesom ogsaa de tidligere Aars fortsatte Stigning i det producerede Kvantum i det sidste Aar er afbrudt af en Tilbagegang paa ca. 19000 Tdr. I den hele Periode, for hvilken Oplysninger foreligge, er Produktionen af skattefrit Øl tiltagen med knap en Fjerdedel. Den største Stigning i Produktionen fandt Sted fra 18^{97/98} til 18^{98/99}, hvor den udgjorde 76000 Tdr. eller over 7 pCt. — Tallene for Forbruget afvige kun med nogle faa Tusind fra Produktionstillene.

Produktionen af skattefrit Øl pr. Bryggeri er gennemgaaende langt mindre end af skattepligtigt — ca. 2900 mod ca. 18500 Tdr.; denne Forskel er yderligere forøget siden forrige Aar, idet der til den forøgede Produktion af skattepligtigt Øl svarede et mindre Antal Bryggerier (jfr. ovenfor), medens Produktionen af skattefrit Øl pr. Bryggeri var ens i de to Aar, idet baade Antallet af Bryggerier og det tilvirkede Kvantum formindskedes i omtrent samme Forhold. — Den gennemsnitlige Produktion i de forskellige Landsdeles Bryggerier med skattefri Produktion er af meget afvigende Størrelse; saaledes producerede de 8 københavnske Bryggerier i 19^{00/01}: 245427 Tdr., altsaa 30680 Tdr. pr. Bryggeri, medens Produktionen i Øernes Købstæder udgjorde 3920, i Jyllands 2540, i Øernes Landdistrikter 2000 og i Jyllands kun godt 980 Tdr. pr. Bryggeri.

Af det samlede Antal Bryggerier i 1901 (19^{00/01}) producerede 5 udelukkende skattepligtigt Øl, 38 baade skattepligtigt og skattefrit Øl (altsaa som anført i alt 43 skattepligtigt Øl), 338 udelukkende skattefrit Øl (altsaa som anført i alt 376 skattefrit Øl), saa at det hele Antal Bryggerier beløb sig til 381. I alt er Produktionen i Løbet af de 9 Aar, hvorfra man har Oplysninger, for det skattepligtige Øls Vedkommende tiltaget med 248793 Tdr., for det skattefri Øl med 215828 Tdr.

Omstaaende Tabel giver Oplysning om det i Bryggerierne benyttede Materiale i de sidste 5 Aar:

Tabel 6. Anvendt Materiale til Produktion af Øl.
Matières employées à la production de la bière.

	Kornsorter (undt.)				
	Majs og Ris céréales (sauf maïs et riz)	Majs maïs	Ris riz	Sukker sucre	
	Pd.	Pd.	Pd.	Pd.	
Til skattepligtigt Øl <i>bière contribuable</i>	1897	40,293520	1,573901	387193	21008
	1898	38,665308	4,094501	264105	25737
	1899	40,081249	5,311998	266640	50190
	1900	38,878621	5,293167	294710	45326
	1901	40,416906	4,992226	451177	65983
Til skattefrit Øl <i>bière exempte d'impôt</i>	18 ⁹⁶ / ₉₇	32,021336	2,204329	1350	128582
	18 ⁹⁷ / ₉₈	31,743286	2,837798	"	140711
	18 ⁹⁸ / ₉₉	32,977745	3,423107	34460	242137
	18 ⁹⁹ / ₁₉₀₀	31,796400	3,888178	51120	241483
	19 ⁰⁰ / ₀₁	30,745372	3,990269	8970	266630
Til hele Ølproduktionen <i>total</i>	1897 (⁹⁶ / ₉₇)	72,314856	3,778230	388543	149590
	1898 (⁹⁷ / ₉₈)	70,408594	6,932299	264105	166448
	1899 (⁹⁸ / ₉₉)	73,058994	8,735105	301100	292327
	1900 (¹⁸⁹⁹ / ₁₉₀₀)	70,675021	9,181345	345830	286809
	1901 (¹⁹⁰⁰ / ₀₁)	71,162278	8,982495	460147	332613

Da Ølproduktionen som Helhed betragtet er noget større i 1901 end i 1900 (1,904474 mod 1,883451 Tdr.), svarer selvfølgelig til denne forøgede Produktion en Forøgelse i det dertil anvendte Materiale. Dette viser sig baade med Hensyn til Kornsorterne, hvoraf der anvendtes 71,2 Mill. Pd. i 1901 mod 70,7 Mill. Pd. i 1900, og med Hensyn til Ris og Sukker. Derimod var der en lille Tilbagegang i Majsens Anvendelse, saaledes at altsaa den stærke Tilvækst i Anvendelsen af denne Kornsort til Ølproduktionen, som fandt Sted i de billige Majsjaar, ligesom for Brændevinsproduktionens Vedkommende, synes standset med de højere Majspriser i de seneste Aar. Tabellen viser i øvrigt, at den Tilvækst, der har fundet Sted fra 1900 til 1901 i Produktionen af skattepligtigt Øl, har medført større Forbrug af indenlandske Kornsorter samt Ris og Sukker, medens der var Nedgang i Anvendelsen af Majs; Nedgangen i det producerede Kvantum skattefrit Øl viste sig i Anvendelsen af Korn og Ris, medens der var en ubetydelig Fremgang for Majs og Sukker.

Idet man ovenfor har angivet, hvor stort Forbruget af dansk skattepligtigt Øl er — Forbruget forstaaet som den afgiftsberigtigede Del af Produktionen —, skal hertil endnu føjes Tallene for de indførte Kvanta. Fra Udlandet indgik til Forbrug i 1892: 939 Tdr., i 1893—97 gsntl. 912 Tdr., i 1898: 797, i 1899: 890, i 1900: 804 og i 1901: 803 Tdr. I alt faar man derefter som samlet Forbrug af skattepligtigt Øl: 495971 Tdr. i 1892, 573741 i 1893—97 gsntl., 669421 i 1898, 699086 i 1899, 704021 i 1900 og 705156 Tdr. i 1901.

For skattefrit Øl ere Tallene de samme, som ovenfor ere anførte som «Forbrug», da der ingen Indførsel finder Sted. Tallene for Forbrug af skattefrit Øl, uden for det ved Hjemmeproduktion frembragte, ere altsaa 884478 Tdr. i 18^{91/92}, 960041 i 18^{92/93}—18^{96/97} gsntl., 1,032619 i 18^{97/98}, 1,109350 i 18^{98/99}, 1,119381 i 18^{99/1900} og 1,101994 i 19^{00/01}.

III. Roesukker.

Sucre de betteraves.

I Aaret 1901 fremstilledes der paa 7 Fabrikker i Danmark 115,545756 Pd. Roesukker, hvoraf de 85,976028 Pd. mærkere end Amsterdammer Standard Nr. 19, medens de 29,569728 Pd. svarede til Nr. 19 eller vare lysere end dette Numer.

Der udførtes i 1901: 4,022650 Pd. af det mørkere Sukker, medens der intet udførtes af det lysere. Som afgiftsberigtiget i 1901 opførtes i alt 87,757529 Pd., og den erlagte Afgift udgjorde 2,103245 Kr.; af det afgiftsberigtigede Kvantum var 47,717211 Pd. mørkere Sukker, 40,040318 Pd. lysere, og Afgiftsbeløbet for de to Slags var henholdsvis 1,073637 og 1,029608 Kr. Naar Produktionen af de to Slags Sukker i 1901 opgøres til henholdsvis 85,98 og 29,57 Mill. Pd., medens der som afgiftsberigtiget opføres henholdsvis 47,72 og 40,04 Mill. Pd., maa det erindres, at de to Sæt Tal ikke skulle svare til hinanden, navnlig fordi Fabrikernes Virksomhed koncentrerer sig paa Aårets sidste Maaneder, og Produktionen da i Almindelighed gaar over paa Kreditoplæg og i saa Fald først bliver afgiftsberigtiget det følgende Aar.

Ved Fabrikationen er Roemelasse et Biprodukt af Betydning. Om denne Produktions Omfang foreligger der imidlertid ingen officielle Opgivelser. Derimod opgives der i 1901 at være udført 1,8 Mill. Pd. Melassefoder af dansk Produktion. Egentlig Roemelasse udføres vistnok slet ikke i de senere Aar; i Toldvæsenets Lister opføres ganske vist i Aaret 1901 under Toldlovens Pos. 230 (Sirup og Mallas) en Udførsel af indenlandske Varer paa 1,9 Mill. Pd., men dette er sikkert spiselig Sirup, som er fremstillet paa Sukkerraffinaderierne, der jo behandle baade dansk og fremmed Sukker. Den tidligere Anvendelse af Roemelasse som Raastof i Spiritusfabrikationen har været helt ophørt i de sidste Aar, jfr. ovenfor S. 7.

En Sammenstilling af de her anførte Data mellem 1901 og tidligere Aar findes i nedenstaaende Tabel; Tallet paa Fabrikker var 1897—1901: 7, tidligere 6.

Tabel 7. Produktion af Roesukker.

Production de sucre de betteraves.

	Tilvirket <i>sucre</i>			Afgiftsber. <i>frappé de droit</i>		Betalt Afgift <i>droit perçu</i>		Udført (kun mørkere) <i>exporté (foncé tout)</i>
	mørkere <i>foncé</i>	lysere <i>clair</i>	tilsammen <i>total</i>	i alt <i>total</i>	deraf mørkere <i>dont foncé</i>	i alt <i>total</i>	deraf for mørkere <i>dont foncé</i>	
1888—92 gsntl. .	39,69	0,64	40,33	38,24	37,77	2,76	2,75	2,29
1893	52,80	1,67	54,47	37,39	35,64	0,85	0,80	3,15
1894	68,90	5,92	74,82	47,61	45,40	1,08	1,02	7,54
1895	81,23	7,57	88,80	61,64	53,69	1,41	1,21	8,30
1896	74,89	13,42	88,31	73,87	67,53	1,68	1,52	12,53
1897	82,06	14,63	96,69	80,85	71,68	1,85	1,61	8,93
1898	59,79	11,48	71,27	92,41	72,49	2,14	1,63	5,79
1899	44,71	34,96	79,67	70,72	57,30	1,63	1,29	4,47
1900	55,12	45,82	100,94	73,48	45,50	1,74	1,02	4,99
1901	85,98	29,57	115,55	87,76	47,72	2,10	1,07	4,02

Tabellen viser den overordentlige Stigning, der har fundet Sted i Sukkerproduktionen i det sidste Decennium. Tallet for

Produktionen i 1901 er det største, noget Aar har at opvise; naar der synes at have fundet en Stilstand eller Nedgang Sted i 1898 og 1899, skyldes dette ikke en Nedgang i Landets Sukkerforbrug i og for sig (jfr. nedenfor), men derimod at Udbyttet af Sukkerafgrøden, som Høstberetningerne for de nævnte Aar vise, var ret tarveligt. — Som en af Aarsagerne til, at der som Helhed siden Begyndelsen af 1890'erne har fundet en stærk Opgang Sted i den hjemlige Sukkerproduktion, skal nævnes den ved Loven af $\frac{1}{4}$ 1891 stedfundne Nedsættelse i den indenlandske Sukkerafgift (for mørkere Sukker til $2\frac{1}{4}$ Øre pr. Pd.). Denne Omstændighed forklarer ogsaa Nedgangen i det samlede Afgiftsbeløb fra 1888—92 gsntl. til de følgende Aar; i 1891 naaedes Maksimum med 3,59 Mill. Kr., i 1892 var Beløbet kun 0,81 Mill. Kr., i 1901: 2,10 Mill. Kr. — Udførselen af indenlandsk Roesukker var størst i 1896; siden da har den været i Nedgang og androg i 1901 kun 4,02 Mill. Pd.

Produktionen af lysere Sukker udgjorde i 1899 og 1900 en langt større Andel af den samlede Produktion end tidligere; men i 1901 var der atter indtraadt en Forandring heri (i 1900 faldt 45 pCt. af hele Produktionen paa lysere Sukker, i 1901: 26 pCt.).

Gaar man ved en Beregning af Sukkerforbruget ud fra den i et Aar afgiftsberigtigede Del af Produktionen, hvor jo ogsaa Udførselen er fradragen, maa hertil lægges det Kvantum, der er indgaaet til Forbrug fra Udlandet; dette udgjorde i 1888—92 gsntl. 39,559163 Pd., i 1893—97 gsntl. 46,191237 Pd., i 1898: 34,490136, i 1899: 58,150000, i 1900: 59,617874 og i 1901: 60,573400 Pd. Tallene for Forbrug af Sukker blive saaledes 77,80 Mill. Pd. i 1888—92 gsntl., 106,46 i 1893—97 gsntl., 126,90 i 1898, 128,87 i 1899, 133,10 i 1900 og 148,33 Mill. Pd. i 1901, altsaa en uafbrudt Stigning, hvor det sidste Aar staar med det højeste Tal, noget Aar har at opvise, og giver et Forbrug pr. Individ i 1901 af over 60 Pund.

IV. Margarine og Oleomargarin.

Beurre artificiel et huile margarine.

I Aaret 1. April 1901 til 31. Marts 1902 tilvirkedes der i 17 Fabrikker i Danmark, hvoraf 10 paa Øerne og 7 i Jylland, i alt 38,523461 Pd. Margarine. Samme Aar fabrikeredes der i 2 Fabrikker paa Øerne 45334 Pd. Oleomargarin.

Af Margarinefabrikker fandtes der i 19⁰⁰/₀₁: 18, i 18⁹⁹/₁₉₀₀: 16, i 18⁹⁸/₉₉: 18; af Oleomargarinfabrikker fandtes der i disse tre Aar 2; i det forudgaaende Femaar var Antallet henholdsvis 16 à 18 og 1 à 2. Omfanget af Produktionen fremgaar af nedenstaaende Oversigt:

Tabel 8. Produktion af Margarine og Oleomargarin.

Production de beurre artificiel et huile margarine.

	18 ⁹³ / ₉₄	18 ⁹⁴ / ₉₅	18 ⁹⁵ / ₉₆	18 ⁹⁶ / ₉₇	18 ⁹⁷ / ₉₈	18 ⁹⁸ / ₉₉	18 ⁹⁹ / ₁₉₀₀	19 ⁰⁰ / ₀₁	19 ⁰¹ / ₀₂
Margarine <i>beurre artif.</i> Mill. Pd. . . .	16,78	15,50	16,17	19,09	23,77	27,98	32,53	36,99	38,52
Oleomargarin <i>huile margarine</i> Mill. Pd.	0,73	0,69	0,70	0,42	0,50	0,52	0,41	0,10	0,045

For Margarineproduktionens Vedkommende har den stærke Tilvækst, som begyndte efter 18⁹⁵/₉₆, fortsat sig; Produktionen i det sidst forløbne Aar overstiger det foregaaende Aars med ca. 4 pCt. I 18⁹⁹/₉₀, det første Aar, for hvilket der forelaa fuldstændige Oplysninger om Margarineproduktionen, produceredes der kun 6,26 Mill. Pd.; nu er Produktionen stegen til over det seksdobbelte.

Produktionen af Oleomargarin udgjorde i det sidst forløbne Aar kun 0,045 Mill. Pd., det laveste Tal for Produktionen i samtlige anførte Aar. Derimod fremstilles der vistnok ikke ubetydelige Mængder af det saakaldte «premier jus», men denne Produktion er ikke underkastet Kontrol og kan derfor ikke opgøres.

Ved Beregning af Forbruget af Margarine maa man til det aarlig producerede Kvantum lægge Overskudsindførselen; denne udgjorde i 18⁹³/₉₄—⁹⁷/₉₈ gsntl. 3,10 Mill. Pd., i 18⁹⁸/₉₉: 4,57, i 18⁹⁹/₁₉₀₀: 4,71, i 19⁰⁰/₀₁: 6,15 og i 19⁰¹/₀₂: 5,50 Mill. Pd. Tallene for Forbrug af Margarine blive saaledes 21,36 Mill. Pd. gsntl. aarlig i 18⁹³/₉₄—⁹⁷/₉₈, 32,55 i 18⁹⁸/₉₉, 37,24 i 18⁹⁹/₁₉₀₀, 43,14 i 19⁰⁰/₀₁ og 44,02 Mill. Pd. i 19⁰¹/₀₂.

Tabeller.

Tableaux.

Tabel 1 a. Produktion af Spiritus og Gær i Aaret 1901
Production d'alcool et de levure dans les distilleries

	Brænderiernes <i>distille</i>		
	Helt eller til Dels i Drift <i>fonctionnant</i>		
	Damp- brænderier <i>d. à vapeur</i>	Alm. Brænderier <i>d. ordin.</i>	Tilsammen <i>total</i>
København <i>Copenhague</i>	8	2	10
Øernes Købstæder og Handelspladser <i>villes des îles</i> . .	15	1	16
Øernes Landdistrikter <i>communes rurales des îles</i> . . .	2	1	3
Jyllands Købstæder <i>villes de Jutland</i>	16	"	16
Jyllands Landdistrikter <i>communes rurales de Jutland</i>	"	"	"
Tilsammen <i>total</i>	41	4	45

Anm. Af indenlandsk Spiritus var den anslaaede Udførsel i Aaret 1901 den virkelige oppebaarne Afgift kan anslaaes til 3,119685 Kr.

Tabel 1 b. Anvendt Materiale i
Matières des

	Udelukkende til <i>exclusivement</i>			
	Majs <i>maïs</i>		Andre Kornsorter <i>autres céréales</i>	
	Damp- brænderier <i>d. à vapeur</i>	Alm. Brænderier <i>d. ordin.</i>	Damp- brænderier <i>d. à vapeur</i>	Alm. Brænderier <i>d. ordin.</i>
	Pd.	Pd.	Pd.	Pd.
København <i>Copenhague</i>	15,411595	1,026400	4,218250	389452
Øerne <i>îles</i>	13,971880	432500	3,687539	144552
Jylland <i>Jutland</i>	27,326419	"	6,426699	"
Tilsammen <i>total</i>	56,709894	1,458900	14,332488	534004

¹⁾ Heraf i Landdistrikterne 545000 Potter.

²⁾ Alene i Dampbrænderier.

³⁾ Heraf intet i Land-

i indenlandske Brænderier samt den deraf erlagte Afgift.
du Danemark 1901 ainsi que le droit perçu.

Antal rier		Tilvirket Spiritus production				Betalt Afgift droit perçu	Tilvirket Gær ²⁾ levure
Ikke i Drift non-fonct.		100 %			Reduceret til 8° à 47,4 p. 100		
Damp-brænderier d. à vapeur	Alm. Brænderier d. ordin.	Damp-brænderier dist. à vapeur	Alm. Brænderier dist. ordinaires	Tilsammen total			
1	2	Potter 4,262031	Potter 244494	Potter 4,506525	Potter 9,507437	Kroner 811175	Pd. 1,032700
4	6	3,503812	} 92575	3,808841	8,035529	685591	453600
2	1	212454					
2	"	9,079552	} "	9,079552	19,155173	1,634319	2,083200
"	"	"					
9	9	17,057849	337069	17,394918	36,698139 ¹⁾	3,131085	3,569500 ²⁾

133500 Potter à 8° og den derfor tilbagebetalte Afgift 11400 Kr., saa at

indenlandske Brænderier i Aaret 1901.

distilleries 1901.

Fremstilling af Spiritus pour la prod. d'alcool					Til Fremstilling af Spiritus og Gær ²⁾ pour la prod. d'alcool et de levure		Samlet Forbrug af Majs le maïs employé	Samlet Forbrug af andre Kornsorter les autres céréales employées
Kar- tofler ²⁾ pommes de terre	Me- lasse mélasse	Sukker- roer betteraves à sucre	Ølbærme lie de la bière		Majs maïs	Andre Korn- sorter autres céréales		
			Damp- brænde- rier d. à vapeur	Alm. Brænde- rier d. ordin.				
Pd.	Pd.	Pd.	Tdr.	Tdr.	Pd.	Pd.	Pd.	Pd.
"	"	"	7981	1044	1,958745	5,950174	18,396740	10,557876
2,145100	"	"	"	"	1,027462	3,055090	15,431842	6,887181
15,095140	"	"	"	"	4,029029	14,719325	31,355448	21,146024
17,240240	"	"	7981	1044	7,015236	23,724589	65,184030	38,591081

distrikterne.

Tabel 2. Produktion af
Production de biere
 Produktion, Afgift, Forbrug, Udførsel samt
Production, droit, consommation, exportation

	Antal Bryggerier <i>brasseries</i>		Tilvirket skatte- pligtigt Øl <i>production</i>
	I alt <i>total</i>	Heraf til- lige med skattefri Produktion	
København <i>Copenhagen</i>	4 ¹⁾	1	Tdr. 393305
Øernes Købstæder og Handelspladser <i>villes des îles</i> . .	19	18	} 275436
Øernes Landdistrikter <i>communes rurales des îles</i> . .	1 ¹⁾	"	
Jyllands Købstæder <i>villes de Jutland</i>	19	19	127931
Jyllands Landdistrikter <i>communes rurales de Jutland</i>	"	"	"
Tilsammen <i>total</i> . . .	43	38	796672

¹⁾ Da Valby ved Lov af 3. April 1900 fra 1. Januar 1901 indlemmedes i Københavns Kommune.

Tabel 3. Produktion af skatte-
Production de biere exempte
 Produktion, Forbrug samt det til
Production, consommation ainsi

	Antal Bryggerier <i>brasseries</i>	
	I alt <i>total</i>	Heraf til- lige med skatte- pligtig Produktion
København <i>Copenhagen</i>	8	1
Øernes Købstæder og Handelspladser <i>villes des îles</i>	89	18
Øernes Landdistrikter <i>communes rurales des îles</i> . .	114	"
Jyllands Købstæder og Handelspladser <i>villes de Jutland</i>	79	19
Jyllands Landdistrikter <i>communes rurales de Jutland</i>	86	"
Tilsammen <i>total</i> . . .	376	38

skattepligtigt Øl 1901.

contribuable 1901.

det til Fremstillingen anvendte Materiale.

ainsi que matières de production.

Forbrug i Indlandet (afgiftsbe- rigtigt) <i>consum- ation</i>	Betalt Afgift <i>droit perçu</i>	Udførsel til Ud- landet (uden Afgiftser- læggelse) <i>exportation</i>	Anvendt Materiale <i>matières employées</i>				
			Kornsorter undt. Majs og Ris <i>céréales indigènes</i>	Majs <i>maïs</i>	Ris <i>riz</i>	Sukker <i>sucré</i>	Tilsammen <i>total</i>
Tdr.	Kroner	Tdr.	Pd.	Pd.	Pd.	Pd.	Pd.
354954	3,186762	10475	19,090568	3,460055	6660	"	22,557283
229344	2,014804	7720	14,283631	649991	444517	55800	15,433939
120055	1,036530	325	7,042707	882180	"	10183	7,935070
"	"	"	"	"	"	"	"
704353	6,238096	18520	40,416906	4,992226	451177	65983	45,926292

ere 3 Bryggerier, som tidligere laa i Øernes Landdistrikter, nu opførte under København.

frit Øl $\frac{1}{6}$ 1900— $\frac{31}{5}$ 1901.*d'impôt* $\frac{1}{6}$ 1900— $\frac{31}{5}$ 1901.

Fremstillingen anvendte Materiale.

que matières de production.

Tilvirket skattefrit Øl <i>production</i>	Forbrug <i>consum- ation</i>	Anvendt Materiale <i>matières employées</i>				
		Kornsorter undt. Majs og Ris <i>céréales indigènes</i>	Majs <i>maïs</i>	Ris <i>riz</i>	Sukker <i>sucré</i>	Tilsammen <i>total</i>
Tdr.	Tdr.	Pd.	Pd.	Pd.	Pd.	Pd.
245427	245290	7,321500	1,545524	1350	23919	8,892293
348733	348060	9,741656	1,372633	7620	52633	11,174542
228525	228525	5,599967	478867	"	87899	6,166733
200590	195592	5,943375	485190	"	64910	6,493475
84527	84527	2,138874	108055	"	37269	2,284198
1,107802	1,101994	30,745372	3,990269	8970	266630	35,011241

Tabel 4. Produktion af indenlandsk Roesukker 1901.

Production de sucre de betteraves indigènes 1901.

Produktion, Forbrug, Afgift og Udførsel.

Production, consommation, droit perçu.

	Sukker mærkere end Amsterdamer Standard Nr. 19 <i>sucre (< no 19)</i>	Sukker lig med eller lysere end Amsterdamer Standard Nr. 19 <i>sucre (> no 19)</i>	Tilsammen <i>total</i>
	Pd.	Pd.	Pd.
Tilvirket Roesukker: <i>production:</i>			
Fabrikken Stege	7,288178	7,580724	14,868902
— Nykøbing F.	19,267446	2200	19,269646
— Højbygaard	10,428600	"	10,428600
— Maribo	14,548050	17083	14,565133
— Nakskov	14,698854	12,855712	27,554566
— Odense	10,812255	"	10,812255
— Assens	8,932645	9,114009	18,046654
Tilsammen <i>total</i>	85,976028	29,569728	115,545756
 Roesukker til Forbrug (efter Afgiftserlæggelse) <i>consommation</i>	47,717211	40,040318	87,757529
 Betalt Afgift <i>droit perçu</i>	Kr. 1,073637	Kr. 1,029608	Kr. 2,103245
 Udførsel af Roesukker (uden Afgiftserlæggelse) <i>exportation</i>	Pd. 4,022650	Pd. "	Pd. 4,022650

Anm. Ved Roesukkerfabrikationen anvendtes i 1901: 37471 Pd. Rør-
sirup, for hvilke Tolden er tilbagebetalt med 375 Kr.

Tabel 5. Produktion af indenlandsk Margarine og af indenlandsk Oleomargarin $\frac{1}{4}$ 1901— $\frac{31}{3}$ 1902.

Production de beurre artificiel et d'huile margarique indigènes $\frac{1}{4}$ 1901— $\frac{31}{3}$ 1902.

	Margarine <i>beurre artificiel</i>		Oleomargarin <i>huile margarique</i>	
	Antal Fabrikker <i>fabriques</i>	Tilvirket Mængde <i>prod.</i>	Antal Fabrikker <i>fabriques</i>	Tilvirket Mængde <i>prod.</i>
		Pd.		Pd.
Øerne <i>îles</i>	10	9,827187	2	45334
Jylland <i>Jutland</i>	7	28,696274	"	"
Tilsammen <i>total</i> . . .	17	38,523461	2	45334